

TUEN TARPEEN TUNNISTAMINEN

MATEMATIIKAN ARVIOINTI
ESIOPETUS – TALVI

Esitysohjeet opettajalle

ARVIOINNIN YLEISIÄ PERIAATTEITA

- ▶ Tutustu ennen tehtävien esittämistä ohjeisiin ja materiaaliin sekä tarkista, että sinulla on kaikki arviointiin tarvittavat välineet käytössäsi.
- ▶ Huolehdi arviointitilanteen rauhallisuudesta ja että aikaa on varattu riittävästi.
- ▶ Ryhmässä olevien lasten taitoerot matematiikassa voivat vaihdella paljon. Osalle lapsista tehtävät voivat olla helppoja ja toisille haasteellisia. Tehtävien alussa lapsille kerrotaankin, että kaikkea ei tarvitse vielä osata. Kannusta heitä silti yrittämään parhaansa.
- ▶ Muista kertoa tilanteen alussa, mitä tulee tapahtumaan. Kannusta keskittymään.
- ▶ Järjestä tila niin, etteivät lapset voi katsoa vastauksia toisiltaan.
- ▶ Esitä tehtävät ohjeiden mukaan ja annetussa järjestyksessä.
- ▶ Älä anna vihjeitä oikeista vastauksista, äläkä tarjoa apuvälineitä tehtävien ratkaisemiseksi.
- ▶ Monivalintatehtävissä älä kehoita lapsia arvaamaan, vaan pyydä valitsemaan vaihtoehto, jonka hän uskoo olevan oikea, vaikkei hän olisikaan aivan varma oikeasta vastauksesta.
- ▶ Tarkista, että lapset ovat ymmärtäneet tehtävän idean ja sen miten vastaukset merkitään vastauspaperiin. Voit tarvittaessa toistaa ohjeen, jos joku lapsista pyytää sitä.

Lapsen henkilötietoja sisältäviä lomakkeita tulee säilyttää huolellisesti henkilötietolain edellyttämällä tavalla.

ARVIOINNIN SUORITTAMINEN JA KESTO:

Suosittellemme, että teette arviointitehtävät pienryhmissä 4-6 lasta kerrallaan. Poikkeuksena on Lukujonon luettelemisen taidon tehtävät, jotka tehdään jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti.

Tehtävien teko kestää noin 30 minuuttia. Yksilötehtävään kuuluu lapsikohtaisesti noin 5 minuuttia.

Ryhmätehtävät tehdään opettajajohtoisesti siten, että ryhmä tekee jokaisen tehtäväkohdan yhtä aikaa ja opettaja päättää, milloin siirrytään seuraavaan kohtaan. Seuraa tilannetta ja anna kaikille aikaa vastata. Pidä kuitenkin huolta, että arviointitilanne ei veny turhan pitkäksi ja nopeimmat lapset eivät kyllästy odottamiseen.

Halutessasi voit käyttää AV-laitteita tehtävien ohjeistuksessa.

Tarvittavat välineet:

Lapsella: lapsen tehtävälomake, kynä ja pyyhekumi.

Opettajalla: esitysohje sekä lapsen tehtävälomake (avuksi ohjeistukseen). Lisäksi kannattaa varata kyniä lyijyn katkeamisen yms. varalle.

Arvioinnissa ei käytetä muita apuvälineitä.

Esitysohjeet:

Ryhmälle esitettävät ohjeet on kirjoitettu *lihavoidulla ja kursivoidulla*. Opasta lapsia tehtävälomakkeen täyttämässä sivuvihjeiden (kuvat lapsen paperin yläkulmassa) ja rivivihjeiden avulla. Lapsen lomakkeessa tehtäväsivut on nimetty samoin kuin tässä opettajan ohjeessa.

Lasten valmistaminen tehtäviin arviointitilanteen alussa: *Nyt tehdään muutamia tehtäviä. Osa tehtävistä voi tuntua helpoilta, osa vaikeilta. Kaikkia sinun ei tarvitse vielä osata, mutta tee niin hyvin kuin osaat. Kerron jokaisen tehtävän alussa ohjeen. Jos et kuulut tai et muista, nosta käsi ylös, niin sanon tehtävän uudelleen. Jokainen tekee omaa tehtäväänsä hiljaa, toisten papereita ei tarvitse kurkkia ja toisille ei sanota vastauksia.*

Aloitetaan. Kirjoita oma nimesi tälle (näytä paikka oppilaan lomakkeesta) *vii-valle. Rastita, eli laita rasti sen kuvan päälle, kumpi olet - poika vai tyttö* (näytä kohta, ja tarvittaessa opasta miten rasti tehdään).

Lapsi saa halutessaan tehdä merkintöjä lomakkeeseensa.

LUKUMÄÄRÄISYYDEN TAJU (LMT)

Voit ohjeistaa lasta pysymään oikealla rivillä rivivihjeiden avulla.

SUURUUSLUOKKA — SUURIN

Tässä on numeroita (näytä numeroita 9 4 7 jäätelö-rivillä). **Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.**

Katso nyt näitä numeroita (näytä numeroita 6 5 8 etana-rivillä). **Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.**

Katso vielä näitä numeroita (näytä numeroita 5 4 6 kenkä-rivillä). **Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.**

SUURUUSLUOKKA — PIENIN

Tässä on numeroita (näytä numeroita 7 5 6 kala-rivillä). **Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.**

Katso nyt näitä numeroita (näytä numeroita 6 10 8 nappi-rivillä). **Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.**

Katso vielä näitä numeroita (näytä numeroita 9 7 8 avain-rivillä). **Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.**

LASKEMISEN TAIDOT (LT)

Voit ohjeistaa lasta pysymään oikealla rivillä rivivihjeiden avulla.

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: LUKUSANA — MÄÄRÄ

Katso nyt näitä kuvia (näytä pistekuvia kala-rivillä). **Sanon luvun. Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä. KUUSI.**

Katso vielä näitä kuvia (näytä pistekuvia kenkä-rivillä). **Sanon luvun. Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä. KYMMENEN.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: LUKUSANA — NUMERO

Tässä on numeroita (osoita numeroita jäätelö-rivillä). **Sanon luvun. Rastita oikea numero. KAHDEKSAN.**

Katso nyt näitä numeroita (osoita numeroita etana-rivillä). **Sanon luvun. Rastita oikea numero. YHDEKSÄN.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: MÄÄRÄ — NUMERO

Tässä on pisteitä (näytä). **Kuinka monta pistettä näet? Rastita oikea vastaus näistä vaihtoehtoista** (näytä vaihtoehtoja oikealla).

Katso nyt näitä pisteitä (näytä). **Kuinka monta pistettä näet? Rastita oikea vastaus.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: NUMERO — MÄÄRÄ

Tässä on numero (osoita numeroa 7). **Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä.**

Katso tätä numeroa (osoita numeroa 10). **Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä.**

LUKUMÄÄRÄN MÄÄRITTÄMINEN LASKEMALLA

Voit ohjeistaa lasta pysymään oikealla rivillä rivivihjeiden avulla.

Tässä tehtävässä on palloja. Osa palloista on näkyvissä (näytä palloja), **osa piilossa** (näytä tyhjiä ruutuja). **Tehtävänäsi on piirtää piilossa olevat pallot tyhjiin ruutuihin. Kuuntele ohje.**

(Näytä palloja poika-rivillä.) **Katso näkyvissä olevia palloja.** (Näytä tyhjää ruutua.) **Mieti, kuinka monta palloa on piilossa, kun pojalla on yhteensä VIISI palloa.**

(Näytä palloja tyttö-rivillä.) **Katso näkyvissä olevia palloja.** (Näytä tyhjää ruutua.) **Mieti, kuinka monta palloa on piilossa, kun tytöllä on yhteensä KYMMENEN palloa.**

(Näytä palloja poika-rivillä.) **Katso näkyvissä olevia palloja.** (Näytä tyhjää ruutua.) **Mieti, kuinka monta palloa on piilossa, kun pojalla on yhteensä KAHDEKSAN palloa.**

LUKUJONON LUETTELEMISEN TAIDOT

Nämä kolme tehtävää tehdään yksilöllisesti lapsen kanssa. Niiden tekeminen kestää noin 5 minuuttia. Tarkempi ohjeistus on lapsen tehtävälomakkeessa.

PISTEITYSOHJEET

Pisteitys tapahtuu näin: jokaisesta oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen ja väärästä vastauksesta nolla pistettä. Jos lapsi on merkinnyt kaksi vastausta samaan tehtävään, vastaus tulkitaan vääräksi. Vastaamattomasta kohdasta annetaan myös nolla pistettä.

Pisteiden koonti tapahtuu keräämällä koontilomakkeeseen jokaisen lapsen saama kokonaispistemäärä.